

Nr 7.

Warszawa, dn. 18 lutego 1933 r.

Ogóln. zbioru Nr 566.

WYDAWCZA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych — Wiceprezes Rady Związku inż. S. J. Okolski.
Redaktor odpowiedzialny inż. Maurycy Chorzewski.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Traugutta 4. tel. 714-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa”.

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju: zł 5 kwartalnie. Numer pojedynczy gr. 50.

TREŚĆ NUMERU: *Do czego ma prawo pracownik umysłowy w ubezpieczeniach społecznych. — Zmiany opłat za legalizację narzędzi mierniczych. — Fabryka belgijska chce zostać współniczką fabryki w Polsce. — Stan przemysłu metalowego w styczniu 1933 r. — Biuletyn Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. — „Prawda” o projekcie podatku majątkowego. — Polska w okresie kryzysu gospodarczego. — Wiadomości z zagranicy. — Nowy cennik Syndykatu Polskich Hut Żelaznych. — Eksport do Argentyny — Ceny. — Patenty.*

DO CZEGO MA PRAWO PRACOWNIK UMYSŁOWY W UBEZPIECZENIACH SPOŁECZNYCH.

K a s a C h o r y c h.

I. Pracownik od dnia zaprzestania pracy przestaje być członkiem. Od odpraw za przedterminowe zwolnienie z pracy i od odszkodowań za niewykorzystane urlopy składki nie są potrącane i wpłacane Kasie Chorych.

II. W ciągu 28 dni od ostatniego dnia pracy pracownik zachowuje wszystkie prawa (zasiłki chorobowe i t. d.), o ile był ubezpieczony w Kasie Chorych przed zwolnieniem conajmniej przez 6 tygodni lub w ciągu ubiegłych 12 miesięcy conajmniej przez 26 tygodni (artykuł 36 ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby).

III. W ciągu 28 dni od ostatniego dnia pracy pracownik, bez względu na wiek i stan zdrowia, na żądanie musi być przyjęty przez Kasę Chorych do dobrowolnego ubezpieczenia (artykuł 13 ustawy) i w takim razie może ubezpieczyć się w najniższej grupie zarobkowej (cała składka wynosi zł 1,46 miesięcznie), a niekoniecznie od zarobku, jaki ostatnio otrzymywał.

Ubezpieczenie w takiej grupie daje prawo ubezpieczonemu (bez członków rodziny) do korzystania z wszelkich pomocy lekarskich, a ponadto w razie niezdolności do pracy, przysługują mu zasiłki: 60% = zł 0,45 dziennie, 30% = 0,22 dziennie i 10% = zł 0,07 dziennie.

Powyższy przepis należy mieć na uwadze, pomimo że w czasie pobierania zasiłków bezrobocia z Zakładu Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych pracownik jest przez wspomniany Zakład ubezpieczony w Kasie Chorych, gdyż po wygaśnięciu praw do zasiłków z tytułu bezrobocia Kasa Chorych może odmówić przyjęcia dobrowolnego ubezpieczenia, gdy stan zdrowia jest zły, lub pracownik ma więcej niż 45 lat (artykuł 8 ustawy).

Powyższe ma zastosowanie również do pracowników zwolnionych z powodu przyznania emerytury

przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych lub też przez Firmę.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

I. Świadczenia Zakładu są następujące: (art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych):

A. Świadczenia na wypadek braku pracy:

- 1) zasiłek w razie braku pracy (art. 17);
- 2) opłata składek za ubezpieczenie na wypadek choroby ubezpieczonego, pozostającego bez pracy (art. 17 i 20);
- 3) zapomoga na podróż (art. 17 i 21);

B. Świadczenia emerytalne:

- 1) renta inwalidzka (art. 22 i 23);
- 2) renta starcza (art. 24);
- 3) pomoc lecznicza dla ubezpieczonego (art. 25);
- 4) renta wdowia (art. 26) lub renta wdowca (art. 27);
- 5) renta sieroca (art. 28 i 29);
- 6) jednorazowa odprawa dla ubezpieczonego lub dla wdowy (wdowca) względnie dla sierot lub rodziców ubezpieczonego (art. 30).

II. Do świadczeń na wypadek braku pracy ma prawo ubezpieczony, o ile:

- 1) jest zdolny do pracy;
- 2) pozostaje nieprzerwanie bez pracy z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia (art. 18 i 19);
- 3) w sposób przepisany zgłosił swoje roszczenie.

W razie, gdy dwa conajmniej miesięczne okresy czasu, w ciągu którego ubezpieczony pozostawał bez pracy, przełamuje okres przejściowego zajęcia, trwającego nie dłużej niż dwa miesiące, przyjmuje się, iż ubezpieczony pozostaje nieprzerwanie bez pracy w rozumieniu punktu 2 ust. 1 z zastrzeżeniem postanowienia art. 50 punkt 8.

Prawo do świadczeń na wypadek braku pracy nie powstaje dla ubezpieczonej osoby, jeżeli ona:

1) pozostaje bez zajęcia, uzasadniającego obowiązków ubezpieczenia, z powodu gospodarczego usamodzielnienia się;

2) opuściła zajęcie w związku z zawarciem małżeństwa, o ile chodzi o osoby płci żeńskiej.

Prawo do zasiłku na wypadek braku pracy nie przysługuje ubezpieczonemu, który w ostatnio utraceniem zajęcia nie otrzymywał żadnego wynagrodzenia ani w gotówce ani w naturze (artykuł 17 Rozporządzenia).

III. Od odpraw za przedterminowe zwolnienie z pracy i odszkodowań za niewykorzystane urlopy składki nie są potrącane i wpłacane Zakładowi.

IV. Zasiłek bezrobocia jest płacony z dołu, po wyekspirowaniu odprawy i odszkodowań za niewykorzystane urlopy.

V. Przedawnienie przyznania zasiłku bezrobocia następuje po 6-ciu miesiącach, licząc od ostatniego dnia pracy, a o ile rozwiązanie umowy nastąpiło z powodu powołania do służby w wojsku stałym, przedawnienie następuje po 6 miesiącach, licząc od dnia zwolnienia z wojska.

O ile pracownik po zwolnieniu przebywał bez pracy więcej niż miesiąc kalendarzowy, a następnie powołany został do służby w wojsku stałym, to roszczenie o przyznanie zasiłku bezrobocia musi skutecznici, choćby w czasie służby, przed upływem 6 miesięcy, licząc od ostatniego dnia pracy, w przeciwnym razie traci prawo do zasiłku.

W razie gdy pracownik był zatrudniony potem jako robotnik, choćby przez okres mniejszy od 6 miesięcy, to przysługuje mu prawo do zasiłku z Funduszu Bezrobocia, a nie z Zakładu i Fundusz Bezrobocia otrzyma z Zakładu składki za ubezpieczenie na wypadek bezrobocia.

W razie gdy pracownik w ciągu miesiąca kalendarzowego, licząc od ostatniego dnia pracy, zachoruje lub zwolniony został z pracy podczas choroby, to przedawnienie przyznania zasiłku bezrobocia następuje po 6 miesiącach od daty ukończenia choroby. Odnośnie choroby miarodajnym jest zaświadczenie Kasy Chorych, a o ile pracownik nie był ubezpieczony — zaświadczenie lekarza prywatnego.

VI. Przez cały czas płacenia zasiłków z tytułu bezrobocia, Zakład opłaca za pracownika składkę w Kasie Chorych w takiej wysokości, ażeby zasiłek chorobowy równał się w przybliżeniu otrzymywanemu przed zachorowaniem zasiłkowi z powodu braku pracy (artykuł 36 Rozporządzenia).

VII. Przez cały czas płacenia przez Zakład zasiłków z tytułu bezrobocia, nietylko pracownik, ale i członkowie jego rodziny mają prawo do świadczeń z Kasy Chorych. (Wyjaśnienie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8.II.1929 r. Nr. 59 U. III).

VIII. Na czas gdy bezrobotny pracownik korzysta z zasiłków chorobowych Kasy Chorych, zasiłki bezrobocia są wstrzymane (artykuł 50, punkt 9 Rozporządzenia) i nie znaczy to, że zasiłki bezrobocia przedłużają się o czas choroby.

Przykład: pracownik uprawniony był do zasiłku bezrobocia na przeciąg 9 miesięcy, przez trzy miesiące brał zasiłki, trzy miesiące leczył się i pobierał zasiłki z Kasy Chorych—to w takim razie przysługiwać mu będzie jeszcze prawo tylko do zasiłków za 3 miesiące bezrobocia.

IX. Pracownik, o ile był ubezpieczony co najmniej przez 60 miesięcy składkowych w Zakładzie,

ukończył 65 lat — ma prawo do renty starczej i niezależnie od tej renty, do zasiłku bezrobocia i z tem związanych wszelkich praw.

X. Jeżeli pracownik w czasie pracy ukończył 65 lat, był poprzednio ubezpieczony w Zakładzie co najmniej przez 60 miesięcy składkowych i mimo dalszego zatrudnienia otrzymał rentę starczą (art. 24 Rozporządzenia), a w związku z tem składki przestały być płacone, to zasiłek bezrobocia przysługiwać mu będzie wtedy tylko, o ile zgłosi roszczenie w Zakładzie i będzie bezrobotnym przed upływem 6 miesięcy licząc od miesiąca, za który zapłacona była ostatnia składka.

XI. Odnośnie świadczeń Zakładu, z wyjątkiem bezrobocia — uprawnienia pracownika w stosunku do Zakładu gasną po upływie 18 miesięcy, licząc od ostatniego dnia pracy, jednak do powyższego 18 miesięcznego okresu nie wlicza się:

1) służby wojskowej, niewoli lub internowania;

2) czasu, w ciągu którego niemożliwe było uzyskanie zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia, z powodu działań wojennych, prowadzonych na obszarze, na którym znajduje się miejsce zamieszkania ubezpieczonego;

3) czasu udowodnionej choroby, uniemożliwiającej objęcie względnie wykonywanie zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia, o ile ubezpieczony nie otrzymuje wynagrodzenia od pracodawcy, ani nie przysługuje mu prawo do wynagrodzenia;

4) czasu pozostawania bez zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia (art. 18 i 19) *pod warunkiem składania w czasie pozostawania bez pracy poświadczeń Urzędu Pośrednictwa Pracy o niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia (artykuł 8 Rozporządzenia).*

Z powyższego wynika w pierwszym rzędzie, że o ile pracownik był chory lub bez pracy, ale składał Zakładowi zaświadczenia o chorobie lub z Urzędu Pośrednictwa Pracy o niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia, — to wszystkie prawa emerytalne do renty lub jednorazowej odprawy nie przepadają, a w dalszym ciągu pracownikowi przysługują.

1. Przykład: pracownik był ubezpieczony 60 miesięcy składkowych, w chwili zwolnienia z pracy miał 62 lata, następnie był chory lub bez pracy przez 3 lata, to gdy ukończy 65 lat otrzyma rentę starczą.

2. Przykład: pracownik był ubezpieczony 1 miesiąc składkowy, a potem bez pracy był 3 lata, — to w razie śmierci uprawniona rodzina otrzyma jednak jednorazową odprawę (12 miesięczne wynagrodzenie, na które pracownik był ubezpieczony).

XII. W celu zapobieżenia niezdolności do wykonywania zawodu, grożącej ubezpieczonemu, lub w celu przywrócenia tej zdolności osobie otrzymującej świadczenia, Zakład ma prawo zastosować leczenie (artykuł 61, 63 i 64 Rozporządzenia).

Powyższe uwagi nie wyczerpują wszystkich najważniejszych uprawnień i obowiązków, z tego też względu w interesie pracowników leży bliżej poznać się z Ustawą o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby z dnia 19 maja 1920 r. Dziennik Ustaw Nr. 44, oraz Rozporządzenia Prezidenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, Dziennik Ustaw Nr. 106.

Michał Dzieciołowski.

ZMIANY OPŁAT ZA LEGALIZACJĘ NARZĘDZI MIERNICZYCH.

W Nr. 6 „Dziennika Ustaw” z d. 9 lutego ukazało się pod poz. 40 rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z d. 14 stycznia 1933 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 22 lipca 1932 r. („Dz. Ust.” Nr. 68 z r. 1932 poz. 629) o opłatach za legalizację narzędzi mierniczych.

Z powyższego rozporządzenia przytaczamy te zmiany, które dotyczą przemysłu metalowego.

„Punkt 3 § 24 rozporządzenia z d. 22 lipca 1932 r. otrzymuje treść następującą:

„5. Cysterny (zbiorniki przewoźne) do przewozu paliw płynnych:

za sprawdzenie cysterny (ograniczenia zasadniczego i dodatkowej podziałki)

do 600 litrów włącznie . . . . . 12 zł 00 gr
powyżej 600 litrów za każde następne lub
rozpoczęte 600 litrów . . . . . 6 „ 00 „

5) Punkt 6 § 27 otrzymuje treść następującą:

„6. Za wzorcowanie odważników żeliwnych pobiera się opłatę dodatkową w wysokości 100% opłat, wyszczególnionych w p. 1, 2, 3 i 5, włączając w to koszty korka *legalizacyjnego i materiału wzorcowniczego*”.

6) W § 27 skreśla się punkty 7 i 8.

7) Punkt 2 § 29 otrzymuje treść następującą:

„2. Przepływomierze wodociągowe (wodomierze):

a) *wodomierze pojedyncze o przepuszczalności nominalnej do 20 sterów na godzinę i mniej* . . . . . 5 zł 00 gr

powyżej 20 sterów na godzinę do 50 sterów na godzinę włącznie . . . . . 10 „ 00 „

powyżej 50 sterów na godzinę do 100 sterów na godzinę włącznie . . . . . 15 „ 00 „

powyżej 100 sterów na godzinę do 500 sterów na godzinę włącznie . . . . . 20 „ 00 „

powyżej 500 sterów na godzinę . . . . . 25 „ 00 „

b) *wodomierze sprzężone bez względu na przepuszczalność* . . . . . 30 „ 00 „

8) Punkt 12a § 33 otrzymuje treść następującą:

„a) *Ograniczniki prądu stałego lub jednofazowego dla nominalnych natężeń prądu:*

do 1 ampera włącznie . . . . . 1 zł 00 gr

powyżej 1 ampera do 3 amperów włącznie 1 „ 50 „

powyżej 3 amperów do 5 amperów włącznie 2 „ 00 „

powyżej 5 amperów do 10 amperów włącznie 3 „ 00 „

powyżej 10 amperów do 20 amperów włącznie 4 „ 00 „

powyżej 20 amperów . . . . . 5 „ 00 „

9) Po § 34 dodaje się nowy § 34a o treści następującej:

„§ 34a. Przy sprawdzaniu przepływomierzy wodociągowych (wodomierzy), zgłoszonych do legalizacji w czasie do dnia 1 stycznia 1935 roku, udziela się zniżki opłat, wynoszącej 20% opłaty zasadniczej”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

FABRYKA BELGIJSKA CHCE ZOSTAĆ WSPÓLNICZKĄ FABRYKI W POLSCE.

Belgijska fabryka urządzeń piekarskich zamierza wejść w spółkę z fabryką polską, mającą odlewnię żeliwną i warsztaty mechaniczne, w celu budowy i sprzedaży maszyn i utensylii dla piekarń. Zgłoszenia, adresowane do Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, przekazane zostaną pełnomocnikowi firmy belgijskiej.

STAN PRZEMYSŁU METALOWEGO W STYCZNIU 1933 r.

Na posiedzeniu Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w dniu 9 lutego 1933 r. członkowie Rady, reprezentujący różne działy przemysłu metalowego przetwórczego i różne ośrodki przemysłowe Polski, złożyli niżej przytoczone informacje o stanie zatrudnienia i warunkach pracy w fabrykach stowarzyszonych.

W fabrykach budowy parowozów stan zatrudnienia zmniejszył się w porównaniu z 1932 rokiem, gdyż niektóre fabryki mają zamówienia na dwa parowozy miesięcznie, a miały na 3 miesięcznie, wobec czego fabryki zmniejszyły ilość dni pracy w tygodniu, a nawet przewiduje się zatrzymanie fabryk na kilka tygodni i udzielenie w tym czasie robotnikom zbiorowego urlopu. Starania o uzyskanie zamówień eksportowych są czynione, lecz dotychczas nie dały rezultatów z powodu kryzysu w kolejnictwie także innych krajów.

Fabryki budowy wagonów, które posiadają długoterminowe umowy, mają jeszcze stan zatrudnienia bez zmiany w porównaniu z rokiem ubiegłym, lecz przewidują redukcję pracy wobec zapowiedzianego zmniejszenia zamówień na 1933 r. Ilość wagonów, które mają być zamówione, jeszcze nie jest ostatecznie określona. Fabryki, które nie mają umów długoterminowych, mają w dziale budowy wagonów stan zatrudnienia minimalny. Zamówień prywatnych na wagony kolejowe, jak również na wagony tramwajowe, niema żadnych.

W fabrykach budujących silniki spalinowe stan zatrudnienia jest nadal zły, gdyż zamówień niema prawie żadnych, przytem wypłacalność klienteli za dawniej dostarczone silniki jest skandaliczna; niektóre instytucje samorządowe po kilkuletniej eksploatacji silnika proponują rozłożenie reszty należności na 20 lat.

Fabryki budujące silniki lotnicze mają stan zatrudnienia niezmienny w porównaniu z 1932 r., fabryki te odczuwają pewne trudności jedynie przy otrzymywaniu wysokowartościowych materiałów z fabryk krajowych.

Fabryki budujące obrabiarki do metali dla prywatnych odbiorców mają stan zatrudnienia słaby, fabryki zaś posiadające zamówienia eksportowe lub dla instytucji rządowych, mają stan zatrudnienia lepszy.

W fabrykach budujących maszyny włókiennicze stan zatrudnienia jest bez zmiany w stosunku do końca r. ub., a to dzięki zamówieniom eksportowym.

W fabrykach narzędzi i maszyn rolniczych stan zatrudnienia jest w dalszym ciągu zły, gdyż produkcja nowych narzędzi i maszyn jest prawie zatrzymana; najwyższą są pewne roboty reparacyjne. Po martwym sezonie w narzędziach rolniczych przejawia się pewne zainteresowanie rolnictwa specjalnie dla pługów, bron, kultywatorów i ich części zapasowych, pomimo, że zdolność nabywczą rolników nie poprawiła się. Zainteresowanie przypisać należy zupełnemu wyczerpaniu się niektórych rolników z niezbędnych narzędzi. W fabrykach maszyn poźniwnych stan zatrudnienia jest znacznie gorszy niż w roku 1932. Niektóre z nich są zamknięte, a inne nieliczne fabryki uzyskują zamówienia rządowe na przedmioty, które mogą być przez nie z łatwością wykonane. W tym kierunku niezbędna jest wydatna pomoc rządowa w celu dania

możności fabrykom, niezbędnym dla rolnictwa, przetrwania krytycznego zastoju.

W fabrykach maszyn elektrycznych stan zatrudnienia jest niejednakowy w porównaniu z 1932 r., jedne fabryki mają nieco więcej zamówień, a drugie mniej. Ogólnie stan zatrudnienia wynosi około 30% normalnego zatrudnienia. Przytem fabryki budujące silniki większe w pojedynczych sztukach mają lepsze zatrudnienie, niż fabryki budujące serjami mniejsze jednostki.

W odlewniach żeliwa Okręgu Warszawskiego stan zatrudnienia nie zmienił się w porównaniu z końcem r. ub. Nastąpiło zamknięcie dwóch odlewni, przeto pozostałe mają trochę więcej zamówień, pomimo silnej konkurencji odlewni prowincjonalnych.

Odlewnie Okręgu Radomsko-Kieleckiego, które wyrabiają odlewy handlowe dla budownictwa i rolnictwa, pracują perjodycznie w zależności od sezonów. Ponieważ mają one obecnie sezon martwy, więc prawie wszystkie zatrzymały swoją produkcję. Odlewnie tego okręgu skarżą się na konkurencję niektórych wielkich fabryk, która zagraża istnieniu średnich odlewni, rozsianych po całym kraju.

W odlewniach rur wodociągowych stan zatrudnienia jest nadal zły bez żadnych widoków na poprawę w najbliższej przyszłości.

Odlewnie wyrabiające towar na eksport zmniejszyły znacznie swoją produkcję z powodu utrudnień dewizowych w krajach, do których eksportowano odlew.

W odlewniach stali stan zatrudnienia jest znacznie mniejszy w porównaniu z 1932 r., gdyż zamówienia są minimalne. Syndykat odlewni obniżył ceny o 12% i oczekuje obiecanych zamówień od instytucji rządowych.

Fabryki budowy mostów i konstrukcyj mają sytuację gorszą niż w końcu ubiegłego roku, gdyż jesienne zamówienia już kończą się, a nowych zamówień nie ma. Są poczynione już zarządzenia mające na celu redukcję pracowników, ponieważ starania o nowe nie-duże zamówienia idą opornie ze względu na ciężkie warunki kredytowe i żądanie zamawiających dalszego obniżenia cen.

Przedsiębiorstwa urzędzeń zdrowotnych mają stan zatrudnienia mniejszy niż w 1932 r., gdyż zamówień jest mniej z powodu skreślenia kredytów przez instytucje rządowe i samorządowe.

Fabryki wyrabiające rury żelazne mają stan zatrudnienia mniejszy, gdyż zapotrzebowanie krajowe w 1932 r. wynosiło około 25% w porównaniu do zapotrzebowania w 1929 r. Eksport rur procentowo zwiększył się nieznacznie w porównaniu z eksportem w 1929 roku i był dokonywany w 1932 r. do 18 państw.

W fabrykach kotłów parowych stan zatrudnienia nie zmienił się w porównaniu z 1932 r. i jest zły.

W fabrykach naczyń blaszanych emaljowanych stan zatrudnienia trochę się poprawił, gdyż jedna z większych fabryk po kilku tygodniach przerwy, wznowiła w końcu stycznia swoją produkcję. Konjunktura sprzedażna w grudniu r. ub. była słaba i zamarła zupełnie nagle przed świętami. Styczeń jak zwykle był nadzwyczaj słaby, gdyż tylko nieliczni klienci uzupełniają swoje składy po remanencie a przed nastaniem handlu przedwielkanocnego, który

zwykle ożywia się w lutym. Handlowi grudniowemu wogóle zaszkoziły pogłoski o potanieniu surowców żelaznych. Eksport naczyń jest znacznie zmniejszony, gdyż wskutek ciężkich warunków produkcji w Polsce i wobec wielkiego spadku cen eksportowych, może być prowadzony tylko bardzo ograniczony handel wywozowy niektórymi artykułami specjalnymi. Jak dalece skurczył się handel eksportowy świadczyć może fakt, że w 1932 roku wywieziono około 20% tego, co wywieziono w 1928 r., a porównanie wywozu za ostatni kwartał 1932 r. z takimże okresem 1928 r. wykazuje zaledwie 16%.

W fabrykach blaszanych opakowań stan zatrudnienia nie uległ zmianie w porównaniu z grudniem r. ub., lecz widoki na najbliższą przyszłość są nieopemysłne, wobec obłożenia dużym podatkiem plakatów reklamowych, których produkcja stale się rozwijała. Prócz tego do pogorszenia konjunktury przyczyniają się nieodpowiednie sposoby sprzedaży blachy cienkiej i jej drożyzna.

Fabryki drutu i gwoździ mają stan zatrudnienia mniejszy w porównaniu z ostatnimi miesiącami 1932 roku, do czego przyczyniły się w pewnej mierze informacje o mającej nastąpić obniżce ceny walcówki. Fabryki tego działu pracują najwyżej 3 dni w tygodniu ze zmniejszoną ilością robotników.

W fabrykach wyrobów platerowanych stan zatrudnienia jest zupełnie zły z powodu kompletnego zastoju w handlu temi wyrobami. Ilość robotników, zatrudnionych w dziale platerów, stanowi około 10% dawnej normalnej ilości. Eksport platerów zupełnie ustał.

W fabrykach drutów miedzianych i mosiężnych stan zatrudnienia jest gorszy, gdyż zapotrzebowanie zmniejszyło się znacznie i wynosi około 16% w stosunku do zapotrzebowania 1930 r.

W dziale wyrobu rur miedzianych, blachy paleniskowej i taśm miedzianych lub mosiężnych stan zatrudnienia jest bez zmiany i wynosi około 40% w porównaniu z 1930 r.

K. P.

BIULETYN IZBY PRZEMYSŁOWO—HANDLOWEJ W WARSZAWIE.

Ukazał się w formie drukowanego zeszytu, objętości 45 stron pierwszy w roku bieżącym numer „Biuletynu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie”.

„Biuletyn” ten wychodzić będzie jako miesięcznik.

Na bogatą treść styczniowego zeszytu składają się: artykuł wstępny o rewizji traktatów handlowych, sprawozdanie z działalności Związku Izb Przemysłowo-Handlowych i Izby Warszawskiej w okresie grudzień 1932 — styczeń 1933, poza tem dział informacyjny handlowych oraz dział bibliograficzny.

M. in. „Biuletyn” zawiera tekst tego planu zarządzeń doraźnych w zakresie polityki gospodarczej, przedstawiony ostatnio Rządowi przez Związek Izb, omówienie działalności Izby w zakresie spraw traktatowych oraz kartelowych.

Cena zeszytu wynosi zł 1, — abonamentu rocznego zł 10, a z przesyłką zł 12.

Prenumeratę uskutecznić można w Administracji „Biuletynu” (Czackiego 12), bądź w P. K. O. na konto Izby Nr 18 750.

„PRAWDA“ O PROJEKCIE PODATKU MAJĄTKOWEGO.

Rządowy projekt stałego podatku majątkowego został już rozesłany Izbowi Przemysłowo-Handlowym do zaopiniowania. Tygodnik łódzki „Prawda“ w Nr. 7 z d. 12 b. m. w artykule p. t. „Podatek od majątku“ wypowiada o tym projekcie następującą opinię.

Wobec tego, że wpływy z nadzwyczajnego podatku majątkowego zupełnie już wysychają, a zaległości okazują się nieściągalne, zdecydowano podatek ten znieść, a na jego miejsce wprowadzić nowy zwyczajny podatek — „podatek od majątku“ — wymierzany według pewnej stawki procentowej od wszelkiej własności, reprezentującej wartość, przekraczającą pewne minimum. W celu ustalenia tej wartości, co jakiś czas odbywać się będzie urzędowy szacunek własności obywateli.

Wpływy z dotychczasowego nadzwyczajnego podatku majątkowego spadły ostatnio do dwóch i pół miliona złotych rocznie, z nowego podatku od majątku skarb spodziewa się osiągnąć narazie około 20 milionów rocznie.

Dotychczas zawsze okazywało się, że żaden nowy podatek ani żaden nowy dodatek do starego podatku nie przynosił spodziewanego dochodu. Przy starych podatkach nowe podatki nie potrafiły nie tylko podnieść ich wydajności, ale ani nawet utrzymać jej spadku. Z nowych podatków wpływała za ledwie drobna część spodziewanych kwot (podatek drogowy, od elektryczności, od skrytek bankowych), a w całokształcie ogólna suma wpływów skarbowych mimo pogłębiania starych źródeł i wiercenia nowych z roku na rok w tempie przyspieszonym spadała.

Zjawisko to nie jest nowe — zaobserwowano je już dawniej i na niem opiera się dotychczas przez nikogo nie obalona teoria, według której istnieje pewna granica wydajności podatkowej kraju, której w żaden sposób ani żadnymi środkami nie można przesunąć w górę w danym okresie płatniczym. Najlepsze wyniki finansowe osiąga się wtedy, gdy obciążenie podatkami jest znacznie większe. Jeżeli kraj może dać maksymalnie np. półtora miljarda, to najłatwiej zdobędzie się tę sumę, gdy obciążenie podatkowe będzie jej równe lub tylko nieznacznie będzie ją przekraczało. Jeżeli natomiast wynosić będzie np. dwa i pół miljarda, to z góry i z całą pewnością można przewidywać, że uzyska się mniej niż półtora miljarda, które są do uzyskania.

Nikt z naszych fiskalistów teorii tej w zasadzie nie neguje — w praktyce jednak każdy postępuje w myśl rozumowania, że największą wydajność otrzymuje się, stawiając największe wymagania, a więc w myśl zasady, będącej przeciwieństwem tamtej.

Z tego, co dotychczas słyszeliśmy ze strony oficjalnej o projektowanym nowym podatku, nie wiemy jeszcze, z jakich funduszy płacić go będą posiadacze własności, podlegającej opodatkowaniu. Z jakich funduszy płacić będzie ten podatek np. rolnictwo?

Dochód z produkcji rolniczej notorycznie nie wystarcza na pokrycie kosztu tej produkcji i istniejących już powinności podatkowych. Rolnictwo jest deficytowe. Jego deficyty pokrywa częściowo skarb państwa, nie otrzymując podatków, częściowo wierzyciele, nie otrzymując odsetek ani kapitałów, pożyczonych rolnictwu, częściowo instytucje finansowe i prywatni kapitaliści, udzielający jeszcze kredytów rolnictwu.

Jeżeli nawet dla celów podatku od majątku wartość hektara roli określi się nisko, np. na 800 złotych, jeżeli potrafi się ciężary leżące na niej w postaci pożyczek i innych pretensyj i jeżeli pozostanie „na czysto“ nawet tylko 400 złotych jako rzeczywista własność posiadacza tej ziemi, to skąd weźmie on pieniądze na zapłacenie podatku od tej własności?

W zasadzie powinienby je pożyczyć, obciążając tą daniną opodatkowaną własność, a następnie w ciągu roku pożyczkę spłacić, oszczędzając w tym celu na wydatkach. Ale kto mu pożyczy i na czym ma oszczędzać? Przecież i tak ma deficyt. Więc podatek ten zwiększy tylko deficyt rolnictwa i odpowiednio zwiększy udział skarbu państwa w pokrywaniu tego deficytu.

Identycznie przedstawia się położenie w przemyśle, w handlu, w własności nieruchomości i wśród pracowników.

Podatek od majątku jest wogóle absurdem. Od majątku nie można płacić podatku — do opodatkowania nadaje się tylko dochód. Majątek można tylko konfiskować.

Jeżeli podatku od majątku nie uda się płatnikom pokryć z dochodu, to podatek ten, wyegzekwowany przez władzę skarbową, zmniejsza własność płatnika — oznacza więc konfiskatę pewnej części tej własności. Po upływie pewnej ilości lat płatnik przestanie być właścicielem. Cała jego własność ratami przejdzie w ręce państwa.

Podatek od majątku, o ile nie może być płacony z dochodu, stanowi zatem system wywłaszczeniowy. A jeżeli może być płacony z dochodu stanowi proste podniesienie podatku dochodowego.

W dzisiejszych warunkach podatek od majątku tylko w nielicznych przypadkach będzie mógł być zapłacony z dochodu. W olbrzymiej większości przypadków, jak np. w rolnictwie, w przemyśle, w handlu i własności nieruchomości, z dochodu nie będzie mógł być zapłacony, gdyż większość płatników z tych kategorii z dochodów swoich nie może już zapłacić obecnego podatku dochodowego i zalega z nim. Jak już wspomnieliśmy — powiększy on tutaj sumy zaległości wobec skarbu państwa lub wobec wierzycieli.

Najtragiczniej jednak odbije się ten podatek na warstwach pracowniczych. Skromny pracownik, pobierający 300 złotych miesięcznie, już obecnie płaci grubo więcej podatku niż np. rolnik na wielomorgowym gospodarstwie. A oprócz tego płaci on jeszcze sumy tytułem składek na ubezpieczenia społeczne. Razem płaci więcej niż właściciele małego folwarku. To też żyje jak nędzarz. Teraz oszczędza mu jeszcze i grąty domowe, obrazki na ścianach i od tego także będzie musiał zapłacić podatek, bo można go egzekwować, czy to przez zajęcie zarobku, czy poprostu przez sprzedanie czegoś z umeblowania.

Podatek od majątku ma zapewne umożliwić skarbowi państwa uzyskanie pewnego dochodu także i od tych warstw ludności, które dotychczas żadnego podatku nie płać, gdyż chronią je granice, poniżej których nie pobiera się żadnego podatku. Ale cel ten osiągnęłoby się znacznie lepiej przez obniżenie tej granicy ochronnej i ustanowienie jakiejś prostej i praktycznej metody ryczałtowej, przy pomocy której bez wielkich kosztów wymiaru możnaby ściągnąć jakiś skromny podatek od tych, chronionych dotychczas warstw. Wprowadzenie nowego podatku, i to takiego jak podatek od majątku, nie dobrego nie przyniesie. Koszty wymiaru będą z konieczności bardzo wysokie, a wymiary w olbrzymiej większości przypadków daremne, gdyż niemożliwe do zrealizowania. Być może, że z tego źródła wpłynie tyle, ile ostatnio wpływało z podatku majątkowego, t. j. dwa i pół miliona złotych, ale ile ubędzie z podatku dochodowego?

Lepiej byłoby poniechać tego zamiaru, a jeżeli już musi być otwarte jakieś nowe źródło dochodów dla skarbu, to dodatkowych wpływów możnaby spodziewać się tylko po nałożeniu jakiejś skromnej daniny, pobieranej ryczałtowo, na warstwy, których dochody są dotychczas wolne od podatku.

POLSKA W OKRESIE KRYZYSU GOSPODARCZEGO.

Austrjackie pismo „Die Börse” zamieściło w numerze 4-ym z roku bieżącego artykuł o sytuacji gospodarczej w Polsce. Uznając, że dla właściwej oceny zjawisk wszelkiego rodzaju, a zwłaszcza zjawisk gospodarczych nie należy ograniczać się do własnych obserwacji, ale trzeba również zwracać uwagę na opinie postronnych obserwatorów, podajemy poniżej streszczenie tego artykułu.

Oto co pisze „Die Börse”.

Każde gospodarstwo narodowe przeżywało w ostatnich latach tak wiele własnych kłopotów, że wprost nie miało czasu na śledzenie rozwoju wypadków u swoich sąsiadów. Tymczasem w Polsce naprzykład nastąpiło w tym okresie tyle zmian natury gospodarczej, że po upływie kryzysu będziemy mieli przed sobą zupełnie zmieniony obraz jej życia gospodarczego.

Pamiętać trzeba, że Polska jest największym z nowopowstałych państw w Europie, które przy ludności 37¹⁾ milionów posiada poważne znaczenie; obok tego należy ona do najważniejszych eksporterów surowców i odgrywa coraz większą rolę zarówno na eksportowych rynkach płodów rolnych jak i surowców. Obecnie ten rolniczy i surowcowy charakter eksportu polskiego stanowi niemałą troskę polskiego życia gospodarczego, nie tylko dlatego, że ceny surowców spadły bardzo znacznie, ale również dlatego, że koszty własnej produkcji tych surowców wykazują bardzo słabą tendencję do przystosowania się do niżkowej tendencji cen rynkowych.

Rząd polski, który nie ograniczył się do polityki deflacyjnej w dziedzinie walutowej przeprowadza trudny program powszechnej deflacji gospodarczej. Wychodząc z faktu istnienia znacznej rozpiętości nożyc cen wyrobów rolnych i przemysłowych rząd polski forsuje sztuczną obniżkę cen wyrobów przemysłowych, nie cofając się przytem przed dyktowaniem cen. Jeżeli zważymy, że w większości krajów europejskich rządy tolerują wysokie ceny wewnętrzno-krajowe, by tą drogą umożliwić eksport deficytowy, to zrozumiałą się stanie trudność w jakiej znajduje się przemysł polski i zrozumiałym jest jego opór przeciwko takiej polityce rządu. Tymczasem rząd, wychodząc z założenia, że niski poziom cen płodów rolnych utrzymywać się będzie jeszcze przez długi czas, zmierza do rozszerzenia polityki deflacyjnej na całe życie gospodarcze.

W dalszym ciągu dowodzi autor artykułu, że stopa życiowa polskiego rolnika jest tak niska, że trudno jest nawet określić jej dolną granicę, poczem pisze:

Aczkolwiek w fabrykach i w handlu wszystkie zapasy zostały wyczerpane, ludzie kupują tylko tyle, ile jest im niezbędnie potrzebne. Powstaje tedy słuszne pytanie czy w takich warunkach celowym jest przeprowadzanie polityki deflacyjnej w dziedzinie cen wyrobów przemysłowych.

Podkreślić jednak trzeba że konsekwentnie prowadzona polityka deflacyjna dała w Polsce dobre wyniki: złoty polski jest ustabilizowany, a Polska należy do nielicznych państw, które bez jakiegokolwiek uciekania się do ograniczeń gospodarki dewizowej nie uległy kryzysowi walutowemu; waluta polska posiada 40 — 50% -we pokrycie, przyczem zaznaczyć trzeba,

że banki polskie popłaciły w czasie kryzysu sporo zobowiązań krajom zachodnioeuropejskim.

W końcu artykułu autor stwierdza, że i w Polsce osiągnięto już najniższy punkt depresji. Aczkolwiek nie jesteśmy w możności określenia, jak długo będzie ta depresja trwać, to jednak stwierdzić trzeba, że wiadać już objawy, które czynią możliwą i prawdopodobną poprawę sytuacji. Wówczas stanie się Polska ważnym gospodarczo sąsiadem dla państw powstałych po likwidacji Austro-Węgier.

Streszczone powyżej obiektywne i rzeczowe uwagi czasopisma „Die Börse” świadczą o rosnącym zainteresowaniu państw środkowoeuropejskich dla Polski.

WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY.

Francuski przemysł budowy parowozów i wagonów. — Położenie francuskiego przemysłu budowy parowozów i wagonów kształtowało się w roku ubiegłym pod znakiem wybitnie niepomyślnej konjunktury. W sprawozdaniu ogłoszonym w listopadzie 1932 r. przez „Chambre Syndicale des Fabricants et des Constructeurs de Matériel pour Chemins de Fer et Tramways” znajdujemy szereg informacji o położeniu tego działu produkcji.

Najpoważniejszym odbiorcą fabryk parowozów i wagonów są wielkie towarzystwa kolejowe, znane pod wspólną nazwą Grands Réseaux, które już od 1930 roku stale zmniejszają swoje inwestycje w dziale taboru kolejowego. Zamówienia na tabor udzielone w latach 1930 i 1931 przedstawiały się ilościowo w sposób następujący:

rok	parowozy	tendry	wag. osob.	wag. towarowe
1930	411	180	709	12 525
1931	129	61	244	2 354

Łączna wartość powyższych zamówień wynosiła w 1930 r. 1 380 milj. franków, w 1931 r. — 219 milj. fr. Zamówienia wykonywane były przez fabryki parowozów w latach 1931 i 1932. Wobec bardzo niekorzystnych rezultatów działalności kolei francuskich w 1932 roku, napływ nowych zamówień do fabryk parowozów i wagonów był bardzo mały a „Grands Réseaux” nie opracowały do listopada r. ub. planu inwestycyjnego na 1933 rok. Opracowany przed kilku laty program inwestycji kolejowych, który obejmował program na dłuższy okres czasu, został zawieszony.

Również i inni odbiorcy taboru kolejowego — koleje lokalne i wąskotorowe — zmniejszyli bardzo poważnie swoje zamówienia. Zamówienia te, które w 1931 roku wyniosły 646 jednostek łącznej wagi 20 702 tonn, spadły obecnie do 340 jednostek wagi 6 352 tonn.

Rynek kolonialny utrzymał się wartościowo na niezmiennym poziomie. Podkreślić tylko trzeba zmniejszenie się zamówień na parowozy, a zwiększenie się zamówień na wagony.

Pisząc o rynku kolonji francuskich, podkreślić trzeba, że pomimo obowiązującej ustawy, która daje przywileje francuskiemu przemysłowi na rynkach kolonialnych, konkurencja zagraniczna uzyskała dość poważne ilości dostaw taboru kolejowego dla kolonji francuskich. Pragnąc przeciwstawić się działalności zagranicznych konkurentów na rynkach kolonji francuskich, „Chambre Syndicale des Fabricants et des Constructeurs de Matériel pour Chemins de Fer et Tramways” wystąpiła do rządu francuskiego z memorjałem, w którym domaga się przeprowadzenia normalizacji taboru kolejowego dla kolonji, dzięki

¹⁾ Liczba ta jest nieściśła; ludność Polski dopiero przekroczyła 32 miliony (*przyp. Red.*).

czemu możnaby utrzymać ten rynek dla przemysłu francuskiego.

Na innych rynkach eksportowych sytuacja przedstawiała się bardzo niekorzystnie, co przypisać trzeba głównie konkurencji fabryk niemieckich i belgijskich.

NOWY CENNIK SYNDYKATU POLSKICH HUT ŻELAZNYCH.

Syndykat Polskich Hut Żelaznych ogłosił swój nowy cennik, który podajemy poniżej w całości.

Katowice, dnia 25 stycznia 1933 r.

O k ó ł n i k Nr. 1/33.

Dotyczy: cen i ogólnych warunków sprzedaży.

Niniejszem unieważniamy nasz okólnik z dnia 18 kwietnia 1932 r. Nr. 12/32 oraz okólniki dotyczące skonta kasowego Nr. 110 z dnia 24.X.1931 r. i Nr. 2/32 z dnia 23.II.1932 r. wraz z uzupełnieniem z dnia 16.III.1932 r. i zawiadamiamy, że dla dostaw od dnia dzisiejszego obowiązują aż do odwołania następujące ceny i warunki:

1) Ceny	cena zasadnicza za tonnę
za żelazo sztabowe	zł 280.—
„ „ formowe do wł. NP. 24	„ 280.—
„ „ formowe NP. 26 i powyżej	„ 315.—
„ bednarkę gorąco walcowaną	„ 342.—
„ żelazo uniwersalne	„ 324.—
„ blachy grube 5 mm i powyżej	„ 351.—
„ blachy średnie poniżej 5 do 3 mm włącznie	„ 405.—
„ blachy o grub. 2,75 mm i poniżej	„ 432.—
„ walcówkę w gatunku handlowym	„ 324.—
„ platyny	„ 270.—
„ rygle	„ 252.—
„ szyny 100 mm wysok. i powyżej	„ 360.—
do tego zwykle podkłady (dziurowane)	„ 396.—
„ „ podkłady do rozjazdów (niedziurowane)	„ 426.—
„ „ łubki płaskie	„ 450.—
„ „ łubki jednokątowe	„ 504.—
„ „ łubki podwójnokątowe	„ 540.—
„ „ podkładki płaskie i klinowe	„ 450.—
„ „ podkładki hakowe	„ 702.—
„ „ łapki	„ 837.—
„ „ łapki do rozjazdów Nr. 2	„ 900.—
„ „ prowadnice (walcowane)	„ 396.—
„ „ szyny klockowe (nieobrobione)	„ 396.—
za szyny poniżej 100 mm wysokości	„ 324.—
do tego podkładki płaskie	„ 396.—
„ „ podkładki klinowe	„ 450.—
„ „ łubki płaskie	„ 396.—
„ „ łubki jednokątowe	„ 441.—
„ „ łubki podwójnokątowe	„ 527.—
„ „ podkłady 105, 128 i 130 mm	„ 428.—
„ „ podkłady 146, 157 i 160 mm	„ 405.—

Ceny na eksport pośredni oraz na inne wyroby są każdorazowo ustalane przez Syndykat.

Wszystkie powyżej wymienione ceny rozumieją się za materiały z S. M. żelaza zlewne jakości handlowej, loco wagon stacja Chebzie.

Przy rachunkach w obcej walucie zapłata następuje w złotych przeliczonych według kursu średniego pomiędzy zakupem i sprzedażą walut na oficjalnej giełdzie warszawskiej z dnia poprzedzającego termin wpłaty do nas.

Oprócz wyżej wymienionych cen zasadniczych liczone będą dopłaty według naszego cennika dopłat, wydanie ze stycznia 1933 r. oraz ewent. późniejszych uzupełnień do niego.

2) Dopłata za markę fabryczną.

Jeżeli klient przy zamówieniu życzy sobie dostawy z określonej huty, to Syndykat w miarę możliwości uwzględni takie życzenie, przyczem za markę fabryczną policzy dopłatę w wysokości 5%.

3) Warunki płatności.

a) warunki płatności są ustalane dla każdego poszczególnego odbiorcy,

b) ustalone już warunki płatności pozostają aż do odwołania w mocy.

Przy zapłacie gotówką będziemy stosować skonto kasowe według następujących zasad:

a) Przy regulacji ściśle w terminach płatności faktur obowiązywać będzie skonto w wysokości 2%.

b) W razie opóźnienia regulacji nieprzekraczającego 14 dni od daty zapadłości faktury, bonifikować będziemy 1½% skonta.

c) W wypadku zapłaty całkowitej należności w ciągu 8 dni od daty wystawienia rachunku, udzielać będziemy 3% skonta. W tych nielicznych wypadkach, w których odbiorcy otrzymują rachunki nasze z takim opóźnieniem, że nie są już w możności na ich podstawie przekazać nam pokrycia w terminie 8-miu dni od daty wysyłki towaru, czyli od daty wystawienia rachunku, prosimy nadsyłać nam pokrycie obliczone na podstawie posiadanych awizów wysyłkowych, zaznaczając, że odnośna faktura jeszcze nie nadeszła.

d) W razie regulowania należności za dostawy zgóry przy udzielaniu zamówienia, bonifikować będziemy 4% skonta od sum fakturowych dopiero po wystawieniu odnośnych rachunków.

e) Przy zaliczeniach kolejowych uważać będziemy jako datę wpływu pokrycia, datę odcinka P. K. O., stwierdzającego, kiedy odnośny Urząd Stacyjny wpłacił zaliczkę do Urzędu Pocztowego. Dla uniknięcia ewent. nieporozumień stwierdzamy, że dotyczy to wyłącznie tylko zaliczeń kolejowych, *przepisanych na nasze żądanie*, natomiast we wszystkich innych wypadkach, a więc tak przy zaliczeniach przepisanych przez odbiorców, jak i przy normalnych przekazach miarodajną jest dla nas data wpływu pokrycia *na nasz rachunek bankowy*. Skonto kasowe od zaliczeń kolejowych niepokrywających sumy faktury, względnie od zadatków, bonifikować będziemy dopiero po wpływie całkowitego pokrycia dotyczącej faktury.

f) Od wpłat gotówkowych przyznawać będziemy walutę dnia złożenia gotówki w naszej kasie, natomiast od przekazów bankowych tę samą walutę, jaką uznał nasz rachunek bank, do którego pokrycie wpłynęło.

g) Skonto kasowe obliczać będziemy wyłącznie tylko od sumy faktury, wobec czego należy równocześnie z awizem przekazanej kwoty nadsyłać nam dokładne zestawienie rachunków, na pokrycie których przekaz ma być zużyty.

Oprocentowanie rachunku bieżącego naszych odbiorców będzie prowadzone nadal na podstawie naszego okólnika Nr. 27/32 z dnia 4.X.1932 r. a mianowicie:

Po stronie „Winien” według każdorazowej stopy maksymalnej.

Po stronie „Ma” według stopy dyskontowej Banku Polskiego.

Odsetki zwłoki liczyć będziemy we wszystkich wypadkach od dnia płatności faktury.

Przy zapłacie weksłami zapisujemy klientowi na dobro bieżącego rachunku wpłatę z walutą dnia wpływu do nas weksli, o ile one zostaną przez nas uznane za możliwe do przyjęcia. Dyskont weksli ponosi zamawiający.

4) *Rabaty względnie nadwyżki.*

Dla odbiorców I-ej kategorii powyższe ceny liczone będą netto. Pozostali odbiorcy dopłacają do wszystkich cen powyżej podanych nadwyżkę wynoszącą:

dla odbiorców II-ej kategorii . . . 2½%
dla odbiorców III-ej kategorii . . . 4%

Zamówienia na żelazo sztabowe, bednarkę i formowe powinny obejmować jednorazowo do wysyłki pod jednym adresem przynajmniej 100 tonn żelaza sztabowego i bednarki, przy najwyżej 20 różnych profilach i minimalnej ilości jednego profilu 2 000 kg, względnie 100 tonn żelaza kształtowego przy najwyżej 10 różnych profilach i minimalnej ilości jednego profilu 5 000 kg; przy zamówieniach nie odpowiadających tym warunkom doliczać będziemy dopłatę w wysokości 2%.

Zamówienia na drut walcowany powinny obejmować jednorazowo do wysyłki pod jednym adresem przynajmniej 100 tonn, przyczem przy zamówieniach nieodpowiadających tym warunkom doliczać będziemy dopłatę w wysokości 2%; jednakże kupcy I-ej kategorii niezależnie od ilości będą płacili cenę netto.

Za wybrane ilości żelaza handlowego, bednarki i kształtowego oraz drutu walcowanego, udzielamy następujących rabatów ilościowych, jednak tylko od dostaw obliczanych po cenach wyżej wyszczególnionych:

a) *przy odbiorze żelaza handlowego i bednarki rabat od tonny*

przy conajmniej	500—750 tonn	kwartalnie	zł 2,—
ponad	750—1 000	" "	" 2,50
"	1 000—1 500	" "	" 3,—
"	1 500—2 000	" "	" 3,50
"	2 000—2 750	" "	" 4,—
"	2 750—3 750	" "	" 4,50
"	3 750	" "	" 5,—

b) *przy odbiorze żelaza kształtowego rabat od tonny*

przy conajmniej	200—250 tonn	kwartalnie	zł 1,85
ponad	250—350	" "	" 2,25
"	350—400	" "	" 2,65
"	400—500	" "	" 3,—
"	500—625	" "	" 3,50
"	625—750	" "	" 4,—
"	750—875	" "	" 4,50
"	875	" "	" 5,—

c) *przy odbiorze drutu walcowanego rabat od tonny*

przy conajmniej	200—300 tonn	kwartalnie	zł 7,50
ponad	300—750	" "	" 10,—
"	750	" "	" 15,—

Z rabatu ilościowego od drutu walcowanego korzystać mogą jedynie przetwórcy.

5) *Oplaty związane z wykonaniem zamówień.*

Wszelkie tego rodzaju opłaty, jak opłaty stemplowe i t. d. ponosi zamawiający.

6) *Ogólne warunki sprzedaży.*

Ogólne warunki sprzedaży i ogólne warunki dopłat są wyszczególnione w naszym cenniku dopłat, wydanie ze stycznia 1933 r.

7) *Dopuszczalne najmniejsze ilości dla oddzielnych zamówień.*

Przyjmujemy zasadniczo zamówienia tylko na przesyłki całowagonowe z tem, że specyfikacja powinna zawierać każdego wymiaru conajmniej:

2 000 kg żelaza sztabowego i uniwersalnego,
1 000 „ bednarki,
2 500 „ żelaza formowego,
1 000 „ drutu walcowanego.

Przyjęcie mniejszej ilości uzależniamy od każdorazowej zgody hut.

8) *Zobowiązania klientów.*

Odbiorcy obowiązani są ściśle przestrzegać ustanowionych cen i warunków sprzedaży, a to zarówno przy sprzedaży ze swych składów, jak i przy dostawach bezpośrednio z hut.

Powyższe ogólne warunki, jak również warunki dostaw, wyszczególnione w listach dopłat, obowiązują wszystkich naszych odbiorców bez wyjątku.

EKSPORT DO ARGENTYNY.

Do wiadomości przemysłowców polskich zainteresowanych w eksporcie podajemy, że w początku marca r. b. wyjedzie do Argentyny p. inżynier-technolog Michał Szapiro, zamieszkały w Warszawie, ul. Niecała 1, telef. 6 58 46.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 16. II. 1933 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminium	—	Miedź standard	853
Antymon	—	Olów miękki	305
Cyna standard	4480	Nikiel	—
Cynk hutniczy	414	Rtęć	—
Miedź elektrolityczna	983	Srebro za 1 kg	68

Patenty udzielone przez Urząd Patentowy.

16319. *Fuykers & Walber (Düsseldorf, Niemcy).* Sposób suszenia taśm z papieru lub innego materiału przy druku wklęsłym i urządzenie do wykonania tego sposobu.
16365. *The Bell Punch & Printing Co. Limited (Londyn, Wielka Brytania).* Szybkobieżna rotacyjna maszyna drukarska.
16356. *Addressograph Company (Chicago, Illinois, St. Zjedn. Ameryki).* Klisza drukarska do adresarek.
16306. *Siemens & Halske Aktiengesellschaft (Berlin, Siemensstadt, Niemcy).* Urządzenie do wytwarzania azotowego nawozu sztucznego.
16423. *Olkuska Fabryka Wyrobów Aluminiowych i Metalowych Lender i Syn (Olkusz, Polska).* Maszynka do lodów.
16316. *Walther Mathesius (Berlin, Niemcy) i Hans Mathesius (Berlin, Niemcy).* Sposób otrzymywania jednorodnych, dających się odlewać stopów tytanowych lub ferrotytanowych.
16314. *Jan Zubko (Bruwinów, Polska).* Urządzenie do samoczynnego wskazywania najodpowiedniejszej temperatury nagrzewania stali do hartowania.
16338. *Ford Motor Company Limited (Londyn, Wielka Brytania).* Sposób wyrobu przedmiotów z żeliwa.
16461. *Victor Alexander Bary (Londyn, Wielka Brytania).* Jednolita maźnica kolejowa z dwudzielną panewką.
16380. *Witold Sokolowski (Warszawa, Polska).* Samoczynny sprzęg do wagonów kolejowych.
16371. *Laszlo Kurtössy (Budapeszt, Węgry).* Urządzenie do zawieszania samoczynnych sprzęgów.
16411. *Svenska Aktiebolaget Bromsregulator (Malmö, Szwecja).* Urządzenie w układzie drążków hamulcowych do zmiany stosunku przekładni.
16434. *Rudolf Prokesch (Ustroń, Polska).* Uchwyt krążków przewodniczących do przewodów drutowych.
16305. *Allgemeine Electricitäts-Gesellschaft (Berlin, Niemcy).* Magnetyczny kontaktowy przyrząd szynowy do urządzenia, rejestrującego liczbę wagonów, przechodzących przez dany punkt.
16308. *Chakir Midhat (Berlin, Niemcy).* Głośnik.
16322. *International Standard Electric Corporation (New-York, St. Zj. Am.).* Wybieracz z napędem mechanicznym.
16295. *Siemens & Halske Aktiengesellschaft (Berlin-Siemensstadt, Niemcy).* Układ połączeń przewodu łączącego, zaopatrzony w kilka aparatów równoległych.
16321. *International Standard Electric Corporation (New-York, N. Y. St. Zj. Am.).* Sposób sygnalizowania zapomocą prądu zmiennego odpowiedni układ połączeń.
16329. *Société Alsacienne de Constructions Mecaniques (Miluz, Francja).* Urządzenie do właściwego odwijania nici z wrzecion w samoprąsniaczach o napędzie różniczkowym.